

II. ÇİMENTO SANAYİİ ÇEVRE DEKLARASYONU

Çevre ve Orman Bakanlığı ve Türkiye Çimento Müstahsilleri Birliği'nin üyesi olan çimento fabrikaları 10 Şubat 1993 tarihinde imzalanmış Çimento Sanayi Çevre Deklarasyonu sonrasında sağlanan olumlu gelişmeleri ve teknolojik değişiklikleri göz önüne alarak aşağıdaki hususlara uyulacağını deklare ederler. Deklarasyon metninde bundan sonra Türkiye Çimento Müstahsilleri Birliği kısaca "TÇMB", Çevre ve Orman Bakanlığı da "Bakanlık" olarak anılacaktır.

1. Çimento fabrikalarında baca gazındaki kükürtdioksit (SO_2) emisyonu ilgili yönetmelikte tanımlandığı şekilde 300 mg/Nm^3 (kuru bazda) değerini aşmayacaktır. Kükürtdioksit emisyonu, yönetmelikte belirtilen kütleli debi sınırının üzerinde ise cihazlarla ölçülüp kaydedilecektir.
2. Eğer yakıtın ihtiva ettiği kükürt çimento klinkerinin kavrulmasında öğütücü kurutucularda veya buharlaştırıcı soğutucularda tutulabiliyor ve çimento kalitesi yönünden bir mahsur bulunmuyorsa, kükürt oranı yüksek yakıtlar kullanılabilir. Çimento sanayi adına belirtilen kapasitede ithal edilecek kuru bazda azami %5'e kadar kükürt içeren petrol koku ve 6 no'lu fuel oil kısmen veya tamamen başkasına satılmaksızın, sadece çimento fırınlarında kullanılacaktır. Diğer yandan petrokok içerisindeki kükürt oranları ve petrokok ebatları hususu Bakanlık ve TÇMB tarafından bilimsel araştırma sonuçları ve yurt dışı uygulamalar doğrultusunda yeniden değerlendirilebilecektir. Ayrıca, ithal edilen petrokok ile ilgili bilgiler Bakanlığın belirleyeceği formatta hazırlanacak ve Bakanlığın belirleyeceği periyotlarda iletilecektir.
3. Enerji kesilmesi ve ani karbon monoksit yükselmeleri ile ilk ateşleme gibi zorunlu haller dışında, tesisler filtreler devre dışı iken çalıştırılmayacaktır. Değerlendirmelerde elde olmayan ve önceden tedbiri mümkün olmayan sebeplerden dolayı oluşan duruşlardan sonra fırınların ve değirmenlerin tekrar devreye alınma süreleri hariç tutulacak, bu durumlar aylık raporlar halinde belgelendirilecektir.
4. Avrupa Birliğine uyum çalışmaları kapsamında, çimento fabrikalarından kaynaklanan azotoksit (azotdioksit cinsinden) emisyonu için sınır değeri %10 O_2 düzeltmeli, saatlik ortalama ve kuru bazda ızgaralı ön ısıtıcılı fırınlarda 1500 mg/Nm^3 , siklon ön ısıtıcılı fırınlarda 1300 mg/Nm^3 (baca gazı değerlendirmeli) ve siklon ön ısıtıcılı fırınlarda 1800 mg/Nm^3 (baca gazı değerlendirmesiz) olarak tespit edilmiştir.

5. Emisyon izni alan Çimento Fabrikaları ilgili mevzuatta belirtilen süreler içerisinde istenen emisyon değerlerini ve Bakanlık tarafından gerekli görüldüğünde hava kalitesi raporlarını Türk Akreditasyon Kurumu (TÜRKAK) tarafından akredite olmuş veya yurtdışında akredite olup TÜRKAK'dan onay almış laboratuvarlara yaptırarak ve Bakanlığa bilgilendirecektir.
6. Toz konsantrasyonlarını sürekli olarak ölçen yazıcıli monitor sistemleri, saatte 15 kg ve üzerinde toz yayan bütün ünitelerde her zaman çalışır vaziyette bulundurulacak, yapılacak kontrollerde ölçüm raporları ve herhangi bir gün ve saate ait verilerin istenilmesi durumunda yetkililere sunulacaktır. Her ünite ölçüm değerleri ilgili yönetmelikte tanımlandığı şekilde saatlik ortalama ve kuru bazda; 1993'den önce kurulan tesislerde elektrofiltre ile donatılmış olanlarda 120 mg/Nm³, torbalı ve/veya paket filtrelerde 75 mg/Nm³, 1993 yılından sonra kurulan tesislerde 50 mg/Nm³ değerini aşmamalıdır.
7. Çimento Fabrikalarının döner fırın bacalarıyla ilgili emisyon değerlerinin (kükürtdioksit, azotoksit ve toz) istatistiki olarak takibinin sağlanması ve çevre performanslarının değerlendirilmesi amacıyla çimento fabrikaları aylık olarak emisyon değerlerini Bakanlığın belirleyeceği formatta Bakanlığa ve TÇMB'ne gönderecektir. Bu amaçla Bakanlıkta gerekli bilgisayar altyapısı TÇMB tarafından sağlanacaktır.
8. İlgili mevzuatta yer alan çimento fabrikaları ile ilgili tüm diğer hususlara uyulacaktır.
9. Tesisler, filtreler devre dışı iken kesinlikle çalıştırılmayacaktır. Baca gazı toz çıktıklarından elde edilen raporla bu tasdik edilecektir.
10. Elektrofiltrelerin devre dışı kalmasına ve randıman kaybına sebep olan karbon monoksit miktarındaki artış ve voltaj düşmelerine karşı her türlü tedbir önceden alınacaktır. Ancak değerlendirmelerde, elde olmayan ve önceden tedbiri mümkün olmayan sebepler dolayısıyla vaki sistem inkıtalarını müteakip fırınların ve değirmenlerin tekrar devreye alınma süreleri hariç tutulacak, bu durumlar aylık raporlar halinde tevsik edilecektir.
11. Çimento fabrikalarına ait hammadde ocaklarının kullanımının sona ermesinin akabinde, söz konusu hammadde ocakları, yürürlükte olan mevzuata uygun olarak rehabilitasyona tabii tutulacaktır. Bu kapsamda, hazırlanacak bir rehabilitasyon (maden işletmesi alanı geri kazanımı) planı ile, ocak işletmesinin bitiminde sahanın çevre ile uyumlu şekilde yeniden kullanımı veya muhafazası sağlanacaktır.
12. Tozmayı engellemek için tesis içi yollar beton, asfalt, vb. malzemelerle kaplanacak ve tesis sahası çevresinde ağaçlandırma çalışmalarının sürdürülmesine devam edilecek ve 2 yıl içerisinde tamamlanacaktır.

13. Kırıcılar, değirmenler, klinker taşıyıcıları ve kompresör gibi makinelerden yayılan gürültüler, çevrede rahatsızlığa yol açmayacak şekilde azaltılacak, aşırı gürültülü kısımlarda işçilerin çalışma süreleri Gürültü Kontrol Yönetmeliği standartlarına uygun olarak belirlenecektir.
14. Uluslararası yükümlülükler gereği yürütülecek çalışmalar arasında olan, Avrupa Birliği IPPC Entegre Kirlilik Önleme ve Kontrol Yönergesi (96/61/EC) kapsamındaki BAT (Best Available Techniques-Mevcut En İyi Teknikler) çalışmalarının ve bu kapsamda Avrupa Komisyonu tarafından yayımlanan BREF'lerin (BAT Referans Belgeleri) bu sektörle ilgili olanları üzerinde yürütülecek çalışmaların ve ülke ekonomisine uygulanabilirliğinin sağlanması konularında Bakanlıkla işbirliği ve yardımlaşma sağlanacaktır.
15. Çimento sektöründen kaynaklanan sera gazı emisyonlarının (özellikle CO₂) envanteri ve sera gazı emisyonlarını azaltma ve uygulamaya yönelik öneriler her yıl rapor halinde ve elektronik ortamda Bakanlığa sunulacaktır.
16. Bakanlık ve TÇMB temsilcileri, deklarasyon kapsamında çimento fabrikalarında yürütülen faaliyetleri izlemek, çevre performanslarını değerlendirmek ve gerekli görülen konularda çalışmalarda bulunmak amacıyla yılda en az iki kez toplanır. Görüş ve önerileri ilgililere bildirir.

16 madde ve 3 sayfadan oluşan bu deklarasyon 24.06.2004 tarihinde iki nüsha olarak tanzim edilmiş ve taraflarca imzalanmıştır. 10.02.1993 tarihinde imzalanan "Çimento Sanayi Çevre Deklarasyonu" bu deklarasyonun imzalanması ile yürürlükten kaldırılmıştır.

Çevre ve Orman Bakanlığı
Bakan

Türkiye Çimento Müstahsilleri Birliği
Yönetim Kurulu Başkanı